МІНСКІ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНЫ
ПЕДАГАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ імя А.М.ГОРКАГА

РУСКА-БЕЛАРУСКІ
МУЗЫЧНА-ПЕДАГАГІЧНЫ СЛОЎНІК

Мінск 1991

Друкуецца у адпаведнасці з рашэннем рэдакцыйна-выдавецкага савета МДПІ імя А.М.Горкага.

Складальнік В.В.Карпуць

Навуковы рэдактар кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускай літаратуры Мінскага педагагічнага інстытута імя А.М.Горкага А.У.Рагуля

Слоўнік змяшчае музычныя тэрміны і словазлучэнні, якія найбольш часта ўжываюцца у музычна-педагагічнай дзейнасці. Прызначаецца студэнтам і выкладчыкам у якасці дапаможніка.

ПРАДМОВА

Слоўнік гэты можа быць выкарыстаны ўсімі, хто займаецца музычна-педагагічнай дзейнасцю, добра ведае расійскую мову, але слаба валодае беларускай. Амаль што пры поўнай адсутнасці руска-беларускіх слоўнікаў па музычна-педагагічнай лексіцы неабходнасць у такім выданні асабліва адчуваецца ў наш час, калі адбываецца працэс адраджэння беларускай мовы, калі кожны выкладчык музыкі павінен добра валодаць музычна-педагагічнай тэрміналогіяй і выкладаць на роднай мове.

Слоўнік змяшчае каля 500 лексічных адзінак, не лічачы характэрных словазлучэнняў, якія найбольш часта ўжываюцца ў прафесійнай практыцы на ўроках музыкі ў школе і на занятках у музычных установах. Музычная тэрміналогія ўтрымлівае шмат слоў іншаземнага паходжання, у тым ліку італьянскія тэрміны. Многія з гэтых слоў на расійскай і беларускай мовах гучаць прыкладна аднолькава, але з улікам іх адаптацыі ў фанетычных сістэмах кожнай з моў. Напрыклад: Ариозо — арыёза, Дискант — дыскант і г.д. Пры перакладзе шэрагу слоў на беларускую мову часта даецца па некалькі адпаведнікаў на выбар. Гэта дае магчымасць больш дакладнага іх выкарыстання ў адпаведнасці з кантэкстам. Напрыклад: Бубенчык — бразготка, званочак, шумёлка, бомка; Шаловливо — дураслівa, свавольна, гарэзліва; Уныло — маркотна, сумна, тужліва.

Для педагога-музыканта важна і тое, што ў слоўніку ёсць шмат слоў, з дапамогай якіх выкладчык або вучань у працэсе ўспрыймання музыкі змогуць больш дасканала характэрызаваць музычныя вобразы, эмацыянальныя станы, найбольш адпавядаючыя характару гучання музыкі, а таксама словы, што часта ўжываюцца ў працэсе работы над музычным творам.

А

Автентическая каденция – аўтэнтычная кадэнцыя
Авторитарный метод преподавания музыки – аўтарытарны метад выкладання музыкі
Адажио – адажыё
Акколада – акалада
Аккорд – акорд
Аккомпанировать – акампанаваць; (акампаніятар, акампаніятарка)
Аккордеон – акардэон; (акардэяніст)
Акцентированная нота – акцэнтаваная нота
Акустика музыкальная – акустыка музычная
Альтерация – альтэрацыя
Альтист – альтыст; (альтовы габой)
Анализ музыкального произведения – аналіз музычнага твора
Ансамбль музыкальный – ансамбль музычны
Аппликатура – аплікатура
Ариозо – арыёза
Ариэтта – арыета
Аритмично – арытмічна
Ария – арыя
Арпеджио – арпеджыё
Артист – артыст
Артикуляция – артыкуляцыя
Архитектоника – архітэктоніка
Атональная музыка – атанальная музыка

Б

Баллада – балада
Барабанная дробь – барабанны пошчак
Баритоновый ключ – барытанавы ключ
Басовый ключ – басовы ключ
Баян – баян; (баяніст)
Безошибочное исполнение – беспамылковае выкананне
Безрассудность – бязглуздзіца; неразважнасць
Бекар – бекар

Бемоль — бемоль
Бесконечный канон — бясконцы канон
Беспорядочно — бязладна; неахайна (аб самападрыхтоўцы)
Беспрерывное звучание — бесперапыннае гучанне
Бессвязно — без сувязі (аб артыкуляцыі), нязвязна
Бессмысленно — без сэнсу; недарэчна (аб выкананні)
Бессодержательно — беззмястоўна
Бесстрастно — без імпэту (аб выкананні); абаякава; без запалу
Бесталанный — бязталентны; нях здатны
Бесцельно — бязмэтна (аб рабоце над музычным творам)
Бесчувственно — бяздушна, нячула
Бесшумно — бязгучна, ціха
Благозвучно — мілагучна
Блестяще — бліскуча (аб выкананні)
Большая флейта — вялікая флейта
Большое трезвучие — вялікае трохгучча
Бренчать — брынькаць
Бубен — бубен;(бубеніць 'біць у бубен')
Бубенчик — бразготка /пры конскай збруі/; званочак, шумёлка, бомка
Буквенные обозначения звуков — літарныя абазначэнні гукаў

В

Вариационное изложение темы — варыяцыйны выклад тэмы
Вводный тон — уводны тон
Величественно — велічна, вялікасна (аб характары выканання)
Взаимозависимость двигательных навыков — узаемазалежнасць рухавых звычак
Взволнованно — усхвалявана (аб характары выканання)
Видоизменение фактуры — перайначванне фактуры
Вкрадчиво — ліслівa (аб характары гучання)

Внезапная модуляция — раптоўная мадуляцыя

Внимание (распределённое, сосредоточенное, произвольное, непроизвольное) — увага (размеркаваная, засяроджаная, адвольная, міжвольная)

Внятно — выразна, зразумела (аб выкананні)

Вовлечь в самостоятельную работу — уцягнуць у самастойную работу

Возбуждённо — узбуджана, узрушана (аб выкананні)

Возвышенно — узвышана, узнёсла

Возрастание звучности — узрастанне гучнасці

Воинственно — ваяўніча (аб выкананні)

Воображение музыкальное — уяўленне музычнае

Воплотить музыкальный замысел — увасобіць музычную задуму

Вопросительное предложение — пытальны сказ

Восприятие музыкальное — успрыйманне музычнае

Впечатление музыкальное — уражанне музычнае

Вполголоса — напаўголаса, ціха

Вслух — уголас, галасна

Вслушиваться — услухоўвацца

Вспомогательная нота — дапаможная нота

Вступление — уступ

Второстепенный голос — другарадны голас

Выдерживать звуки — вытрымліваць гукі

Выполнить упражнение — выканаць практыкаванне

Выразительно — выразна

Г

Галантно — галантна, далікатна

Гамма (восходящая, нисходящая, расходящаяся) — гама (узыходная, сыходная, разыходная)

Гармонизованная мелодия — гарманізаваная мелодыя

Гармоника (ж) — гармонік (м) (губны гармонік)

Гармоническая функция — гарманічная функцыя

Гармонический мажор (минор) — гарманічны мажор (мінор)

Главная тональность, тема	–	галоўная танальнасць, тэма
Главные трезвучия	–	галоўныя трохгуччы
Глиссандо	–	глісанда
Глухо	–	ціха, прыглушана (аб гучанні)
Гнусавить	–	гугнявіць; гамзаць (аб гучанні)
Гобоист	–	габаіст
Голосоведение	–	галасавядзенне
Государственный гимн	–	дзяржаўны гімн
Грациозно	–	грацыёзна, зграбна (аб выкананні)
Грёза	–	мроя, мара, летуценне
Громко	–	гучна, моцна
Громыхание	–	грукатанне
Грубо	–	рэзка, непрыемна, недалікатна
Грустно	–	сумна, журботна, смутна

Д

Давление воздуха	–	ціск паветра (аб гукаўтварэнні)
Далёкие тональности	–	далёкія танальнасці
Движение (вращательное)	–	рух (вярчальны)
Двойной контрапункт	–	двайны кантрапункт
Двухчастная форма	–	дзвюхчасткавая форма
Детонирование	–	дэтанаванне
Децима	–	дэцыма
Деятель искусства	–	дзеяч мастацтва
Диапазон	–	дыяпазон
Диатоническая модуляция	–	дыятанічная мадуляцыя
Диатонический звукоряд	–	дыятанічны гукарад
Диез	–	дыэз
Динамика	–	дынаміка
Дирижировать	–	дырыжыраваць
Дискант	–	дыскант
Диссонанс	–	дысананс
Длительность звука	–	працягласць гука
Додекафония	–	дадэкафонія

Доминантовый уменьшенный септаккорд	–	дамінантавы паменшаны септакорд
Допеть фразу	–	даспяваць фразу
Достижения творческие	–	дасягненні творчыя
Дотрагиваться до клавиши	–	дакрануцца да клавішы (ж) (да клавіша) (м)
Драматический момент	–	драматычны момант
Дребезжание струны	–	брыньчэнне (бразгатанне) струны
Дыхание	–	дыханне

Е

Единица громкости	–	адзінка гучнасці
Единообразие	–	аднолькавасць, аднастайнасць (аб стылі)
Единственно возможный способ	–	адзіна магчымы спосаб (аб тэхніцы)
Ежедневные занятия	–	штодзённыя заняткі
Ежечасно	–	штогадзіны, штогадзінна
Естественно	–	натуральна (аб манеры выканання твору)

Ё

Ёмко	–	ёміста (аб гучанні)

Ж

Жалобно	–	жаласна (аб характары гучання)
Жанр музыкальный	–	жанр музычны
Желание самосовершенствоваться	–	жаданне самаўдасканальвацца
Женские голоса	–	жаночыя галасы
Жестикулировать	–	жэстыкуляваць
Жёстко	–	цвёрда (аб артыкуляцыі)
Живо	–	жвава, ажыўлена (аб выкананні п'есы)
Живопись	–	жывапіс
Жужжанье	–	гудзенне
Жизнеутверждающе	–	жыццесцвярджальна (аб стылі)

Журнал музыкальный	–	часопіс музычны
Журчание	–	цурчанне, журчанне
Жутко	–	жудасна

З

Забалтывать	–	забоўтваць (аб тэхніцы выканання)
Забывчивость	–	забыўлівасць, непамятлівасць
Завышенный	–	завышаны
Заглушенный	–	заглушаны
Задержание (приготовленное, неприготовленное)	–	затрыманне (падрыхтаванае, непадрыхтаванае)
Задолженность	–	запазычанасць
Задушевно	–	сардэчна, шчыра (аб характары выканання)
Зажатость кисти	–	заціснутасць кісці
Зазвенеть	–	зазвінець
Зазвучать	–	загучаць
Заиграть	–	зайграць (зайграная п'еса)
Заинтересованность	–	зацікаўленасць
Закрепление в тональности	–	замацаванне ў танальнасці
Замедлить темп	–	затрымаць, прыцішыць, замарудзіць тэмп
Заслуженный деятель искусств	–	заслужаны дзеяч мастацтва
Затакт	–	затакт
Затруднение (трудность)	–	цяжкасць (препятствие--перашкода)
Заунывно	–	тужліва, нудна (аб выкананні)
Заучивание	–	завучванне
Звук музыкальный	–	гук музычны
Звуковая система	–	гукавая сістэма
Звукозапись	–	гуказапіс
Звукоизвлечение	–	гукаатрыманне
Звукоряд	–	гукарад
Звукообраз	–	гукавобраз
Звукообразование	–	гукаўтварэнне
Звукосочетание	–	гукаспалучэние
Звукоподражание	–	гукапераймание

Звукопроигрыватель	–	гукапраігравальнік
Зеркальная реприза	–	люстраная рэпрыза
Знаки альтерации	–	знакі альтэрацыі

И

Игра наизусть	–	ігра напамяць
Игриво	–	гулліва, жартаўліва, дурасліва
Изменяемость эмоциональных состояний	–	зменнасць эмацыянальных станаў
Изначальный темп	–	першапачатковы тэмп
Изобразительная функция музыки	–	выяўленчая функцыя музыкі
Изобретательность	–	вынаходлівасць
Изощрённость трактовки	–	вытанчанасць трактоўкі
Изумительно	–	чароўна, дзівосна
Имитация (в увеличении, в уменьшении, в возвратном движении)	–	імітацыя (у павелічэнні, ва ўмяншэнні, у зваротным руху)
Импровизатор	–	імправізатар
Интерес музыкально-познавательный	–	інтарэс музычна-пазнавальны
Интерпретация	–	інтэрпрэтацыя
Интонационный	–	інтанацыйны; (інтанаваць)
Интродукция	–	інтрадукцыя
Искажать звучание	–	скажаць гучанне
Искать свой вариант исполнения	–	шукаць свой варыянт выканання
Искусственно	–	штучна, ненатуральна
Искусствовед	–	мастацтвазнаўца
Исполнитель	–	выканаўца
Использование исполнительных средств	–	выкарыстанне выканаўчых сродкаў
Исправить ошибку	–	папраўіць памылку
Источник воображения	–	крыніца ўяўлення
Исходная точка зрения	–	зыходны пункт гледжання

К

Каданс (совершенный, несовершенный, прерванный)	–	каданс (дасканалы, недасканалы, перарваны, перапынены)
Каденция	–	кадэнцыя
Камертон	–	камертон
Капелла	–	капэла
Капельмейстер	–	капэльмайстар
Касаться клавиш	–	дакранацца да клавіш
Клавиатура	–	клавіятура
Кларнетист	–	кларнетыст
Коллоквиум	–	калёквіум
Колокол (колокольчик)	–	звон (званочак)
Колыбельная песня	–	калыханка
Колядка	–	калядная песня
Комедия музыкальная	–	камедыя музычная
Композитор	–	кампазітар
Композиционный	–	кампазіцыйны
Контрабас	–	кантрабас
Контрасты динамические	–	кантрасты дынамічныя
Концертировать	–	канцэртаваць, даваць канцэрты
Концертмейстер	–	канцэртмайстар
Концертный зал	–	канцэртная зала
Красочно	–	маляўніча
Крещендо	–	крэшчэнда (узмацненне гучання)
Критическое самоотношение	–	крытычныя адносіны да сябе
Кропотливая работа	–	карпатлівая, старанная праца
Кульминационный	–	кульмінацыйны
Культурно-просветительный	–	культурна-асветны

Л

Лад	–	лад
Либреттист	–	лібрэтыст
Лига	–	ліга
Лира	–	ліра, лера
Лирико-драматический	–	лірыка-драматычны
Лирический	–	лірычны

Личность – асоба
Ловкость игровых движений – спрыт іграных рухаў
Любитель искусства – аматар мастацтва
Любознательность – цікаўнасць

М

Мажорное трезвучие – мажорнае трохгучча
Малый вводный септаккорд – малы ўводны септакорд
Маршевый ритм – маршавы рытм
Маэстро – маэстра
Медленно – павольна, паволі
Мелодический минор – меладычны мінор
Металлофон – металафон
Методический приём – метадычны прыём
Мечтательно – летуценна (аб выкананні)
Миниатюра музыкальная – мініяцюра музычная
Минорный лад – мінорны лад
Мировоззрение – светапогляд
Мировосприятие – светаўспрыйманне
Многоголосие – многагалоссе, шматгалоссе
Многократное повторение – шматразовы паўтор
Модулирующий аккорд – мадулірую́чы акорд
Монотонное звучание – манатоннае гучанне
Мотив – матыў
Музыкальное произведение – музычны твор
Музыковед – музыказнаўца
Музыкальный слух – музычны слых
Музыкальный момент – музычны момант

Н

Набат – звон, набат
Нагромождение аккордов – нагрувашчванне акордаў
Нажим на клавишу – націсканне на клавішу (выканаўчы прыём)
Наизусть – напамяць
Наилучший вариант аппликатуры – найлепшы варыянт аплікатуры

Накапливать знания – назапашваць (набываць) веды
Напев – напеў
Напряжение динамическое – напружанне дынамічнае
Нараспев – нараспеў
Наследие музыкальное – спадчына музычная
Настраивать музыкальный инструмент – наладжваць музычны інструмент
Натаскать – намуштраваць (адмоўны метад навучання)
Натяжение струны – нацяжэнне (напятасць) струны
Научно-исследовательский метод – навукова-даследчы метад
Неблагозвучие – немілагучнасць
Невнятно – невыразна, незразумела (аб выкананні)
Невозмутимо – спакойна, абыякава (аб манеры выканання)
Негромко – нягучна, нямоцна, ціха
Недостаток – недахоп, загана
Нежно – пяшчотна, ласкава (аб характары гучання)
Неискренне – няшчыра (аб выкананні)
Неискусно – няўмела; не па-мастацку, не па-майстэрску
Неопределенная высота звука – няпэўная вышыня гука
Непринужденно – нязмушана (аб выкананні)
Нерешительно – нерашуча
Несдержанно – нястрымана
Несообразительность – някемлівасць
Несоразмерность темпа – несуразмернасць тэмпа; (дыспрапарцыянальнасць)
Неспособный – нездольны, нездатны
Несравненно – непараўнальна, выдатна, цудоўна (музычна-эстэтычныя ацэнкі)
Неторопливо – няспешна, не спяшаючыся
Неубедительно – непераканаўча (аб выкананні)
Неуверенно – няўпэўнена
Нисходящие звуки – сыходныя гукі
Ноктюрн – накцюрн
Нотопечатание – нотадрукаванне

О

Обертоны	–	абертоны
Обобщение музыкально-образное	–	абагульненне музычна-вобразнае
Обработка музыкальная	–	апрацоўка музычная
Образ музыкальный	–	вобраз музычны
Образование аккордов	–	утварэнне акордаў
Образование музыкальное	–	адукацыя музычная
Обратимый контрапункт	–	зваротны кантрапункт
Обращение аккордов	–	абарачэнне акордаў
Одноголосный диктант	–	аднагалосны дыктант
Одноименные тональности	–	аднаіменныя танальнасці
Октава	–	актава
Оперетта	–	аперэта
Определение темпа	–	вызначэнне тэмпу
Орган	–	арган, арганы
Основание интервала	–	аснова інтэрвал
Отклонение в побочную тональность	–	адхіленне ў пабочную танальнасць

П

Память музыкальная (слухо-образная, эмоциональная, конструктивно-логическая, двигательно-моторная, зрительная)	–	памяць музычная (слыхавобразная, эмацыянальная, канструктыўна-лагічная, рухальна-маторная, зрокавая)
Партитура	–	партытура
Параллельное голосоведение	–	паралельнае галасавядзенне
Пассаж	–	пасаж (хуткі, імклівы)
Пассакалья	–	пасакалья
Патетический	–	патэтычны
Педаль (запаздывающая)	–	педаль (спознены, запознены) (м)
Переложение музыкального материала	–	пераклад музычнага матэрыялу
Период	–	перыяд
Пианино (пианист)	–	піяніна (піяніст)
Пикколо	–	пікала

Пиццикато	– піцыката
Побочная тема	– пабочная тэма
Побочные трезвучия	– пабочныя трохгуччы
Подголосок	– падгалосак
Подготовка	– падрыхтоўка
Полифония	– паліфанія, паліфонія
Полонез	– паланез
Полутон	– паўтон
Прерванный каданс	– перарваны каданс
Приготовленное задержание	– падрыхтаванае затрыманне
Припев	– прыпеў
Противодвижение	– супрацьлеглы рух
Противоположное голосоведение	– супрацьлеглае галасавядзенне
Противосложение	– супрацьскладанне
Прямое голосоведение	– прамое галасавядзенне

Р

Работать над звуком	– працаваць над гучаннем
Равномерно-темперированный звукоряд	– раўнамерна-тэмперыраваны гукарад
Развитие тематическое	– развіццё тэматычнае
Размер такта	– памер такта
Рапсодия	– рапсодыя
Разработка	– распрацоўка
Разрешение аккорда	– развязка акорда (пераход да устою)
Расстроенный инструмент	– разладжаны інструмент
Расходящиеся гаммы	– разыходныя гамы
Расширенная экспозиция	– пашыраная экспазіцыя
Регистр	– рэгістр
Резонанс	– рэзананс
Реквием	– рэквіем
Репертуар	– рэпертуар
Реприза	– рэпрыза
Речитатив	– рэчытатыў
Ритмическая фигура	– рытмічная фігура

Родственные тональности – роднасныя танальнасці
Романс – раманс
Рояль – раяль

С

Самодеятельность музыкальная – самадзейнасць музычная
Самовоспитание – самавыхаванне
Самообразование музыкальное – самаадукацыя музычная
Самоподготовка – самападрыхтоўка
Самосовершенствование – самаўдасканальванне
Самоучитель игры на баяне – самавучнік ігры на баяне, самавучыцель ігры на баяне
Свойство звука – уласцівасць гука
Связующая часть – злучальная (спалучальная) частка
Сдвиг агогический – зрух агагічны
Секвенция – секвенцыя
Серенада – серэнада
Сильная доля такта – моцная доля такта
Симфонический оркестр – сімфанічны аркестр
Слоговое название звуков – складавая назва гукаў
Сложная трёхчастная форма – складаная трохчасткавая форма
Сложный каданс – складаны каданс
Слух музыкальный – слых музычны
Смешанное расположение аккорда – змешанае размяшчэнне акорда
Смешанный хор – змешаны хор
Совершенная модуляция – дасканалая мадуляцыя
Соединение трезвучий – спалучэнне трохгуччаў
Созвучия (созвучие) – сугучча (сугучнасць)
Сольфеджио – сальфеджыё
Соната (сонатина) – саната (санаціна)
Сосредоточение внимания – сканцэнтраванне ўвагі
Строгий стиль – строгі стыль
Струнный квартет – струнны квартэт

Субдоминантовый уменьшенный септаккорд – субдамінантавы паменшаны септакорд

Сюита – сюіта

Т

Тактовая черта – тактавая рыса

Тарелки – талеркі

Тематическая разработка – тэматычная распрацоўка

Темперация – тэмперацыя

Телевидение – тэлебачанне (тэлевізія)

Теория музыки – тэорыя музыкі

Терция – тэрцыя

Тесситура – тэсітура

Транспонирующие инструменты – транспаніруючыя інструменты

Трезвучие (увеличенное, уменьшенное) – трохгучча (павялічанае, паменшанае)

Трель – трэль, пошчак, пераліў

Тремоло – трэмала

Трещотки – бразготкі, трашчоткі

Тритон – трытон

Тромбон – трамбон

Туше – тушэ

Тяготение ладовое – прыцягненне ладавае

У

Убыстрённый темп – паскораны тэмп

Увеличенные интервалы – павялічаныя інтэрвалы

Уверенно (играть) – упэўнена іграць

Увесисто играть басы – важка іграць басы

Увертюра – уверцюра

Ударные инструменты – ударныя інструменты

Удержанное противосложение – утрыманае процiскладанне

Ударение музыкальное – націск музычны

Удовлетворительно – здавальняюча (аб ацэнках)

Удобная аппликатура – зручная аплікатура

Умение	–	умельства, уменне, умеласць
Уменьшённый септаккорд	–	паменшаны септакорд
Умеренный темп	–	мерны (сярэдні) тэмп
Умолкать	–	змаўкаць
Умышленно замедлить темп	–	наўмысна запаволіць тэмп
Уныло	–	маркотна, сумна, тужліва
Упрочение технических приёмов	–	замацаванне тэхнічных прыёмаў
Упражнение	–	практыкаванне
Упрощать музыкальную фактуру	–	спрашчаць музычную фактуру
Уравновесить звучание	–	ураўнаважыць гучанне
Усиление звучания	–	узмацненне гучання
Ускоряя	–	паскараючы
Успокаиваясь	–	супакойваючыся
Уточнение способов артикуляции	–	удакладненне спосабаў артыкуляцыі
Учёба	–	навучанне
Уяснение соотношений метроритма	–	уразуменне суадносін метрарытму

Ф

Фагот	–	фагот
Фальцет	–	фальцэт
Фальшивая нота	–	фальшывая нота
Фантазировать	–	фантазіраваць
Фанфара	–	фанфара
Фермата	–	фермата
Фестиваль	–	фестываль
Фигурация	–	фігурацыя гарманічная
Филировка звучания	–	філіроўка гучання
Флажолет	–	флажалет
Флейта	–	флейта
Фольклористика музыкальная	–	фалькларыстыка музычная
Фонограмма	–	фанаграма
Форма и содержание	–	форма і змест
Фортепианный квартет	–	фартэпіянны квартэт
Форшлаг	–	фаршлаг

Фразировка	–	фразіроўка
Фугетта	–	фугета
Футляр для скрипки	–	футарал для скрыпкі

Х

Хор	–	хор (змешаны, мужчынскі, жаночы, дзіцячы)
Хоральная прелюдия	–	харальная прэлюдыя
Хормейстер	–	хормайстар
Хоровод	–	карагод
Хоровой класс	–	харавы клас
Хорошо темперированный клавир	–	добра тэмпераваны клавір
Хроматический звукоряд	–	храматычны гукарад
Художественный вкус	–	мастацкі густ

Ц

Цезура	–	цэзура
Целая нота	–	цэлая нота
Целенаправленная работа	–	мэтанакіраваная праца
Целесообразные действия	–	мэтазгодныя дзеянні
Цепное дыхание	–	ланцужковае дыханне
Циклические формы	–	цыклічныя формы
Цимбалы	–	цымбалы; (цымбаліст)
Цитирование	–	цытаванне

Ч

Чакона	–	чакона
Чардаш	–	чардаш
Чарующий	–	чароўны, чараўнічы (аб характары гука)
Частичные тоны	–	частковыя тоны
Чередование звуков	–	чаргаванне гукаў
Четвертная нота	–	чвэртная нота, чвэрць, чвэртка
Чётко	–	выразна, дакладна, зладжана

Четырёхголосное сложение – чатырохгалоснае складанне (склад)

Четырёхчастный – чатырохчасткавы

Чувственное восприятие – пачуццёвае успрыйманне

Чувство – пачуццё

Ш

Шаловливо – дурасліва, свавольна, гарэзліва

Шарманка – катрынка (іграць на катрынцы)

Шестнадцатые ноты – шаснаццатыя ноты (паўзы)

Шестьдесят четвёртые ноты – шэсцьдзесят чацвёртыя ноты (паўзы)

Ширина интервала – шырыня інтэрвалу

Широкое расположение – шырокае размяшчэнне

Шутя – жартуючы, жартам

Щ

Щипковые инструменты – шчыпковыя інструменты

Э

Экспозиция – экспазіцыя

Экспромт – экспромт

Эластичность игровых движений – эластычнасць ігравых рухаў

Элегично – элегічна

Эмоции эстетические – эмоцыі эстэтычныя

Энгармонизм тональностей – энгарманізм танальнасцяў

Эхо – рэха

Ю

Юмореска – гумарэска

Юность (юноша) – юнацтва (юнак)

Я

Язычковые музыкальные инструменты	–	язычковыя музычныя інструменты
Яркий пример	–	яскравы прыклад
Ясные звуки	–	выразныя гукі

Учебное издание

Русско-белорусский музыкально-педагогический словарь

Составитель Карпуть Валентин Викентьевич

На белорусском языке

Падпісана у друк 29.II.1991 . Фармат 60x84 I/I6. Папера друк. № 2. Афсетны друк. Ум. друк. арк. I,37(I,27). Ул.-выд. арк.I. Тыраж I00 экз. Заказ 904. Цана 30 к.

Ратапрынт МДПІ імя А.М.Горкага. 200809, г. Мінск, вул.Савецкая, I8.

30 к.